

PRŮLOM OBRANY S NÁSILNÝM PŘECHODEM VODNÍHO TOKU

Útok na nepřítele v obraně bez použití jaderných zbraní se bude uskutečňovat zpravidla průlomem, který spočívá v rozvrácení obrany nepřítele palbou dělostřelectva, údery letectva a rozhodným postupem motostřeleckých a tankových vojsk s následujícím rozvíjením činnosti do hloubky.

Vojska musí vždy využít odkrytých boků a mezer v nepřátelské obraně k různému proniknutí do týlu a zničení nepřítele po částech.

Poměrně častým jevem při vedení boje bez použití jaderných zbraní bude průlom nepřátelské obrany s násilným přechodem vodního toku. Hustá síť vodních překážek na předpokládaném válčišti, jejich výhodná obrana i zkušenosti z Velké vlastenecké války Sovětského svazu tomu plně nasvědčují.

Na nepřítele, který brání širokou vodní překážku, budeme útočit zpravidla z chodu nebo z přímého dotyku po nezdařeném útoku z chodu.

Přitom násilný přechod vodní překážky i průlom má své zvláštnosti. Tak např. násilný přechod bude probíhat na široké frontě s cílem nedovolit nepříteli přeskupit síly k přehrazení směru hlavního úderu. Tomu odpovídá rozptýlené rozmístění přepravních prostředků, zahájení doby přesunu k vodní překážce s přihlédnutím ke vzdálenosti z místa nasednutí na přepravní prostředky až ke břehu vodní překážky a stanovení času „Č“, kterým je okamžik, kdy jednotky prvního sledu odrazí od vlastního břehu.

Naopak při průlomu nepřátelské obrany je nutné dočasně soustředit převahu sil a prostředků a organizovat delší palebnou přípravu, bojová sestava se člení do dvou sledů, zteč musí být zahájena současně. Čas „Č“ je zde stanovený čas, kdy jednotky dosáhnou předního okraje nepřátelské obrany.

Při průlumu, který je spojen s násilným přechodem vodního toku, bude třeba vytvořit podmínky pro útok na široké frontě se současným dosažením potřebné převahy sil a prostředků na směru hlavního úderu, tj. v úseku průlomu.

Čas „Č“ stanovíme kdy vlastní jednotky musí odrazit od vlastního břehu. K tomu řídíme výpočty doby zahájení přesunu k vodní překážce, délky a struktury palebné přípravy a doby vedení přímé střelby vyčleněnými palebnými prostředky na vlastním břehu.

Útok mohou vést pouze PO divizí (hlavní síly postupují v proudech) nebo hlavní síly. V prvním případě po zvolení úseku průlomu mohou hlavní síly vyčleněné pro průlom postupovat na sbíhavých směrech a z chodu vést průlom. Doba k průlomu je vymezená především dobou na soustředění dělostřelectva k dosažení potřebné hustoty na 1 km fronty, navedení munice a k soustředění přepravních prostředků.

Ve druhém případě po zvolení úseku průlomu musí velitelé a štáby organizovat přeskupení vojsk (zasazení čerstvých sil z druhých sledů) a rovněž soustředit dostatečné množství dělostřelectva k úspěšnému vedení průlomu.

Z časového hlediska tato činnost nebude jednoduchou záležitostí. Pro hrubou kalkulaci na stupni divize, jestliže jsme počítali s průlomem obrany nepřítele již dříve, bude třeba k jeho palebnému zabezpečení nejméně 6 hodin. Jestliže budeme průlom obrany teprve plánovat, nebo ve složité situaci, kdy bude divize na široké frontě, potom bude třeba nejméně 12 hodin k jeho palebnému zabezpečení a přeskupení vojsk.

Hlavní úkol v počáteční fázi plánování průlomu nebo upřesnění rozhodnutí pro průlom bude spočívat na štábech útvarů a svazků. Důležitým úkolem po přijetí rozhodnutí bude doručení úkolů vykonavatelům a jejich upřesnění přímo v terénu. Práce v terénu je důležitá a nemůžeme ji podcenit. Je to proto, že poměrně na malém prostoru dochází k soustředění velkého množství živé síly a bojové techniky a každý prostor v pásmu průlomu musíme dokonale využít. Proto všechny prvky bojové sestavy divize musí znát své místo a úkol.

Při organizaci průlomu s násilným přechodem vodního toku (zejména jestliže se průlom z chodu nezdařil) je třeba, aby velitel divize uskutečnil podrobnou rekognoskaci a organizaci součinnosti.

Při rekognoskaci bude velitel řešit zpravidla tyto hlavní otázky:

1. Uskupení a pravděpodobný charakter činnosti nepřítele v úseku průlomu a jeho možnosti.
2. Organizace průzkumu násilného přechodu vodního toku.
3. Upřesnění svého rozhodnutí pro průlom s násilným přechodem vodního toku:
 - kdy a na kterém úseku vést průlom,
 - vyčleněné síly a prostředky,
 - úsek násilného přechodu a počet vybudovaných přeprav,
 - úkoly vojsk.
4. Úkoly dělostřelectva k zabezpečení průlomu:
 - které dělostřelectvo se zúčastňuje,
 - délka a struktura dělostřelecké přípravy,
 - vytvořené hustoty hlavní na 1 km úseku průlomu,
 - umlčení a ničení nepřítele a přechod vojsk k palebné podpoře (rozdělení dělostřelectva).
5. Úkoly letectva — jak a na které cíle bude použito, využití vrtulníků palebné podpory.
6. Organizace rádiového a radiotechnického průzkumu.

7. Prostory soustředění přepravních prostředků, druhy a dobu budování přeprav:

- organizace ženíjního průzkumu řeky,
- jaké jsou možnosti přepravišť,
- rozdělení přepravních prostředků,
- možnosti ženíjních prostředků k budování klamných přeprav.

8. Opatření k ochraně vojsk proti ZHN ve výchozím prostoru k násilnému přechodu vodního toku, možnosti použití dýmů.

9. Kdy a které objekty chránit prostředky radioelektronického boje proti mířenému bombardování:

- které rádiové sítě nepřítele zarušit a kdy.

10. Úkoly sousedních svazků — jak napomáhají v plnění úkolu divize.

Součinnosti organizujeme zpravidla k těmto obdobím:

1. Vyvedení vojsk do výchozích prostorů pro násilný přechod vodního toku a vytvoření uskupení pro průlom.

2. Přesun vojsk k řece a násilný přechod prvních sledů.

3. Průlom obrany nepřítele a vedení boje při rozšiřování předmostí.

V jednotlivých obdobích bude třeba řešit tyto hlavní otázky:

V období vyvedení vojsk do výchozích prostorů pro násilný přechod vodního toku a vytvoření uskupení pro průlom:

- organizace vlastního hloubkového a vzdušného průzkumu,
- možnosti dělostřelectva a letectva nepřítele a jejich dosah,
- úkoly jednotek v dotyku na vlastním břehu a zabezpečení přesunu hlavních sil,

- boj s PT prostředky nepřítele,

— vytvoření uskupení pro průlom, posílení jednotek v dotyku tanky pro přímou střelbu,

- organizace pořádkové služby v úsecích násilného přechodu,
- příprava taktického vzdušného výsadku a tanků k hlubokému brodění,
- uskupení dělostřelectva pro průlom, doba zaujetí palebných postavení a pohotovosti,

- doba a způsob zaujetí palebného postavení PT prostředky,

— organizace dělostřeleckého průzkumu k zabezpečení dělostřelecké přípravy,

- úkoly RVD v období příchodu vojsk k řece,

- organizace vzdušného průzkumu a úkoly letectva,

- příkrytí násilného přechodu vodního toku prostředky PVO.

V období přesunu vojsk k řece a násilného přechodu prvních sledů:

— možnosti nepřítele při protipřípravě a možnost přísunu záloh z jiných směrů do prostoru násilného přechodu,

- organizace průzkumu při zahájení násilného přechodu,

— organizace přesunu vlastních vojsk k řece (signál pro zahájení přesunu, pořadí),

- čáry rozvinutí vojsk a doba jejich dosažení,

- časové kalkulace vysazení taktického vzdušného výsadku,

- organizace násilného přechodu prvními sledy — čas „Č“,

**Graf průlomu s násilným
(Varianta)**

Činnost	Čas	1 h					10'
		45'	30'	20'	10'	Č	
Dělostřelecká příprava		1. palebný přepad – 1. sledy		2. palebný přepad – ba- terie a 2. sledy	3. palebný přepad – VS, postavení záloh	4. palebný přepad – 1. sledy a ba- terie	
Letecká příprava a podpora			SBOL				virtuální pod SBOL
Přímá střelba tanků a protitankových zbraní		←					
Odpálení ROD-200		↔					
Přesun hlavních sil k vodní překážce						vytvoření pla- vidlových pře- pravišť	
Odražení hlavních sil od břehu včetně PzS a ženijních družstev		←→←→					
Úprava výjezdů pro OT							
Přesun přepravních prostředků k řece		←					
Zřízení přívozových přepravišť							
Přeprava PT dělostřelectva pluk – divize							
Přeprava VS pluku a PVS divize							
Zřízení protiminových uzávěr							
Zřízení mostového přepraviště							
Zřízení přepraviště pro jízdu tanků							
Jízda tanků pod vodou							
Přesun plukovního dělostřelectva							
Přesun týlů praporů a pluku							
Přesun divizního dělostřelectva							
Přesun PL dělostřelectva							
Přesun VS divize a záloh							
Přesun druhého sledu							
Přesun týlu divize							

- zahájení dělostřelecké přípravy, na které objekty,
- připravenost raketového vojska k vedení jaderných úderů,
- doba a způsob vysunutí protitankových prostředků do palebných postavení a dělostřelecké zabezpečení taktického vzdušného výsadku,
- umlčení cílů letectvem, jak bude zabezpečena obrana při přesunu hlavních sil k řece,
- jaké objekty ničí vrtulníky palebné podpory,
- doba vzletu,
- úkoly vojsk PVO, jak bude zabezpečen průlet taktického vzdušného výsadku a vrtulníků palebné podpory,
- doba pohotovosti ženijního vojska k budování přeprav,
- způsob odminování řeky a úpravy výjezdu na protilehlém břehu,
- zabezpečení dýmových clon (doba),
- umlčení rádiových sítí nepřítele a ochrana přeprav před mířeným bombardováním.

V období průlomu obrany nepřítele a vedení boje při rozšiřování předmostí:

- pravděpodobná opatření nepřítele k zamezení reálného přechodu, rozšíření předmostí a možný manévry sil a prostředků nepřítele,
- způsob vedení boje prvními sledy, součinnost s taktickými vzdušnými výsady,
- způsob příchodu druhých sledů k řece a způsob násilného přechodu vodního toku,
- rozšíření předmostí,
- manévry jednotek v případě vyřazení některé z přeprav,
- doba a signál k dělostřelecké podpoře, které cíle a na jakou dobu umlčuje,
- pořadí přepravy dělostřelectva přes řeku,
- použití protitankových prostředků,
- umlčení cílů letectva v průběhu dělostřelecké podpory,
- pořadí přepravy útvarů a jednotek PVO,
- průběh přepravy podle grafikonu a způsob manévru přepravními prostředky při vyřazení některé z přeprav.

Časový graf průlomu s násilným přechodem vodního toku — viz **schéma**.

Schéma uvádí variantu jednotlivých činností tak, jak na sebe budou v časovém sledu navazovat.

Často jsou diskutovány otázky zahájení násilného přechodu vodního toku (času „Č“), způsobu vytvoření průchodů v minových polích na řece, úpravy výjezdů z vody na protilehlém břehu pro BVP (OT) apod. Jsou to jistě velmi složité problémy a jejich možné řešení jsem vyjádřil na schématu. Délka dělostřelecké přípravy by měla palebně zabezpečit přesun vojsk určených pro průlom z výchozí čáry (vzdálené 10—15 km) k řece. Šířka vodního toku 200 m vymezuje bezpečnostní vzdálenost pro ukončení dělostřelecké přípravy a přechod na dělostřeleckou podporu. Čas „Č“ je čas odražení jednotek od vlastního břehu.

V závěru dělostřelecké přípravy — těsně před časem „Č“ musíme pořídit průchody v minových polích na řece — odminovat přepraviště a upravit výjezdy pro OT na protilehlém břehu. Vyslat ženijní družstva před hlavními sí-

lami pro průlom je nereálné. Reálné je vyslat ženijní i průzkumné jednotky v sestavě hlavních sil pro průlom.

Velmi důležitou otázkou je také množství přeprav v úseku průlomu, zejména přívozových přepravišť a mostů. Obecnou zásadou je, že hustota přepravišť má být taková, aby jedním klasickým dělostřeleckým granátem (leteckou pumou) nebyla vyražena dvě přepraviště. V úseku průlomu divize můžeme zřídit maximálně 1—2 přívozová přepraviště, 1 mostové přepraviště a potřebný počet plavidlových přepravišť (podle počtu jednotek pro průlom).

Pořadí a doba přepravy prvků bojové sestavy divize je vyjádřena v grafikonu násilného přechodu vodního toku, který zpracovává operační skupina v součinnosti se ženijní skupinou divize.

Důležité je vyjádřit počet a dobu zřízení jednotlivých přepravišť a pořadí jednotek, které po nich budou přecházet. Kromě toho je třeba řešit i některé další otázky jako je záloha přepravních prostředků a pořadí přepravy při vyřazení některého přepraviště.

Zkušenosti z velitelsko-štabních cvičení i cvičení s vojsky ukazují, že násilný přechod vodní překážky spojený s průlomem při vedení boje bez použití jaderných zbraní ne všichni velitelé a štáby plně zvládli. Velitelé a štáby v terénu neřeší rozhodující otázky, na kterých závisí úspěch připravované bojové činnosti.

Projevuje se nerozhodnost a snaha řešit úkoly pouze na mapě bez konkrétního určení prostorů soustředění, os přesunu, čar rozvinutí, způsobů překonání vodní překážky a stanovení úkolů vojskům.

V závěru chci znovu zdůraznit, že problematika průlomu s reálným přechodem vodního toku je velice složitá, ale také významná. Velitelé a štáby se musí těmito otázkami ve své přípravě i přípravě vojsk zabývat, připravovat si pomůcky pro urychlení práce a dokonale zvládnout zvláštnosti metodiky práce. To pochopitelně nejde bez získání praktických zkušeností z této činnosti.